

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ СІЛЬСЬКОГО
ГОСПОДАРСТВА ІМЕНІ ПЕТРА ВАСИЛЕНКА**

Навчально - науковий інститут бізнесу і менеджменту

Кафедра обліку та аудиту

Юрченко Тамара Миколаївна

УДК 657.4

Реферат

кваліфікаційної роботи на здобуття ступеня вищої освіти «Магістр»

**СТАН ТА ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ І
КОНТРОЛЮ (ЗА ДАНИМИ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ТОВАРИСТВА З
ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «СЛАВУТИЧ» КРАСНОКУТСЬКОГО РАЙОНУ
ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ)**

Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»

Харків – 2020

Кваліфікаційна (магістерська) робота є рукописом.

Робота виконана в Харківському національному технічному університеті сільського господарства імені Петра Василенка Міністерства освіти і науки України.

Науковий керівник:

кандидат економічних наук,
доцент,
Луценко Олена Анатоліївна,
доцент кафедри обліку та
аудиту

Захист відбудеться на засіданні екзаменаційної комісії у ХНТУСГ за адресою: 61002, м. Харків, вул. Алчевських, 44.

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ (МАГІСТЕРСЬКОЇ) РОБОТИ

Актуальність теми. У сучасних умовах господарювання одним із заходів, спрямованих на вдосконалення управління підприємством є раціональна організація фінансового обліку, який забезпечує високий рівень виконання його завдань, чіткий порядок у його веденні.

Розвиток сучасних економічних відносин вимагає ефективної організації обліку на підприємстві, яке у свою чергу визначається успішністю менеджменту основної діяльності суб'єкта господарювання. У цьому процесі важливе місце посідає організаційний аспект бухгалтерського обліку для прийняття ефективних управлінських рішень. Особливої актуальності набуває раціональна організація фінансового обліку на підприємстві, його роль в управлінні господарською діяльністю в умовах динамічного розвитку економічних відносин, що вимагає впровадження нових методів управління та їх належного забезпечення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню особливостей питань організації бухгалтерського обліку і контролю присвячено значна кількість праць як у вітчизняній, так і в світовій економічній науці. Дану тему досліджувало чимало вчених, зокрема Бутинець Ф.Ф., Дерій В.А., Завгородній В.П., Сопко В.В., Пушкар М.С., Лень В.С., Ковальов В.В., Кужельний М.В., Карпенко І.Л., Кутер М.І. та інші. Існуючі праці характеризуються вагомими науковими результатами, однак залишається невирішеним ряд питань. Зокрема, потребує подальших досліджень неузгоджений термінологічний апарат, недостатня урегульованість нормативними документами порядку організації бухгалтерського обліку і контролю, що ускладнює процес ефективного управління підприємствами внаслідок відсутності оперативної бухгалтерської інформації. Наявність невирішених питань щодо організації обліково-аналітичного забезпечення потреб управління підприємствами обумовлюють необхідність наукового обґрунтування і розробки теоретико-практичних рекомендацій щодо управлінської ролі бухгалтерського обліку.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами. Кваліфікаційна магістерська робота здійснювалась відповідно до плану науково-дослідної роботи кафедри обліку та аудиту Харківського національного технічного університету сільського господарства імені П.Василенка за темою: «Формування напрямів та механізмів підвищення ефективності агропромислового виробництва в умовах глобалізації», державний реєстраційний номер 0116U007411, згідно якої автором виконано опрацювання заходів з удосконалення організації обліку і контролю на сільськогосподарських підприємствах.

Мета дослідження полягає в розробці рекомендацій щодо вдосконалення організації обліку і контролю підприємства шляхом узагальнення теоретичних та практичних аспектів обраної тематики.

Мета досліджень обумовила постановку наступних завдань:

- розкрити роль і завдання обліку в сучасних умовах;
- дослідити принципи бухгалтерського обліку;
- охарактеризувати складові організації бухгалтерського обліку;
- узагальнити сутність, види і форми контролю;
- розкрити організацію контролю діяльності підприємства;
- проаналізувати організаційно-економічну характеристику підприємства;
- дослідити стан організації бухгалтерського обліку і контролю на підприємстві;
- розробити рекомендації щодо удосконалення організації бухгалтерського обліку і контролю діяльності підприємства;

Об'єктом дослідження є процес організації обліку і контролю у СТОВ «Славутич».

Предметом дослідження є сукупність теоретичних, методичних та практичних засад організації обліку і контролю на досліджуваному підприємстві.

Методика дослідження включає систему статистико-економічних методів, які поєднуються з теоретичними аспектами, що забезпечили розв'язання поставлених завдань. Теоретичним та методичним підґрунтям проведених досліджень стали наукові праці провідних вітчизняних і зарубіжних вчених, методологія та загальносистемні принципи проведення комплексних досліджень. Із спеціальних методів в роботі були використані: абстрактно-логічний, спостереження, порівняння, метод економічного аналізу, економіко-статистичний.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в уточненні теоретичних положень та розробці практичних рекомендацій з удосконалення організації обліку і контролю на підприємстві в сучасних умовах господарювання.

Інформаційною базою роботи є законодавчі та нормативно-правові акти України, матеріали періодичних видань, спеціальні науково-практичні інформаційні джерела, літературні джерела з організації обліку і контролю сільськогосподарських підприємств. Було використано дані річної фінансової та статистичної звітності СТОВ «Славутич» за 2017-2019 роки, документи первинного обліку, реєстри синтетичного та аналітичного обліку.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що запропоновані теоретичні узагальнення й практичні рекомендації щодо удосконалення організації обліку і контролю можуть бути використані на сільськогосподарських підприємствах.

Особистий внесок здобувача. Результати дослідження, що становлять наукову новизну, теоретичні обґрунтування, практичні розробки, висновки та пропозиції одержані автором самостійно на основі аналізу практичних і теоретичних матеріалів.

Апробація результатів дослідження. Результати досліджень доповідались і обговорювались на II Міжнародній науково-практичній інтернет-конференції «Перспективи розвитку обліку, контролю та фінансів в умовах інтеграційних і глобалізаційних процесів», присвяченої 90 річчю з дня заснування Харківського національного технічного університету сільського господарства імені Петра Василенка (м.Харків, 2020 р.); у Віснику СНТ БМ №1,(м.Харків, 2020р.).

Публікації. За результатами дослідження опубліковано наукових праць обсягом 0,5 друк. арк.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна магістерська робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків і пропозицій, списку використаних джерел та додатків.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ (КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ) МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

У першому розділі «Основи організації бухгалтерського обліку та контролю діяльності на підприємствах» досліджено роль і завдання обліку в сучасних умовах; розглянуто загальновизнані принципи бухгалтерського обліку; розкрито основні складові організації бухгалтерського обліку; досліджено облікову політику підприємств; розглянуто сутність, види і форми контролю; досліджено організацію контролю діяльності підприємств.

У другому розділі «Стан організації обліку та контролю на підприємстві» розроблено та проаналізовано організаційно-економічну характеристику досліджуваного підприємства. Досліджено документування господарських операцій та документообіг, план рахунків бухгалтерського обліку, форма обліку та її характеристика, бухгалтерська служба та розподіл обов'язків бухгалтерії, елементи облікової політики на підприємстві, організація внутрішнього і зовнішнього контролю на підприємстві..

У третьому розділі «Удосконалення організації бухгалтерського обліку та контролю діяльності підприємства» значне місце відведено аналізу організації обліку при діючій формі. Запропоновано теоретичні положення та практичні рекомендації з удосконалення організації бухгалтерського обліку і методики контролю діяльності підприємства., що сприятиме прийняттю правильних управлінських рішень та підвищенню економічної ефективності виробництва.

ВИСНОВКИ

У кваліфікаційній магістерській роботі здійснено теоретичне узагальнення аспектів організації обліку та контролю досліджуваного підприємства та запропоновані шляхи їх удосконалення. За результатами дослідження зроблені наступні висновки теоретичного, методичного та прикладного характеру:

1. Доведено, що основою для прийняття будь-якого управлінського рішення є наявність достовірної, своєчасної, релевантної та правдивої інформації, у формуванні якої основна роль належить системі бухгалтерського обліку на підприємстві. Бухгалтерський облік є специфічною функцією управління, що відіграє найважливішу роль в інформаційній системі управління підприємством та взаємопов'язана з іншими функціями (плануванням, організацією, мотивацією, контролем) у процесі управління підприємством.

2. З'ясовано, що більшість науковців розглядають вплив принципів бухгалтерського обліку на достовірність та якість показників фінансової звітності підприємства, а також представляють свої наукові результати у вигляді доповнення списку принципів окремими принципами або доповнення чи зміни сутності та характеристики існуючих принципів. Відмічено позитивні зміни національного бухгалтерського законодавства в напрямку уніфікації національних стандартів з міжнародними. Виділено напрями трансформації принципів бухгалтерського обліку та обґрунтовано необхідність їх удосконалення.

3. Удосконалено теоретико-методичний підхід до формування принципів бухгалтерського обліку. Проведено дослідження принципів ведення обліку в різних країнах світу. Акцентовано увагу на групуванні принципів бухгалтерського обліку і фінансової звітності та висвітлено пропозиції вчених щодо принципів бухгалтерського обліку. З'ясовано, що в умовах сьогодення глобалізаційні процеси, які відбуваються, обумовлюють необхідність в підвищенні рівня інформаційності звітності суб'єктів господарювання.

4.3 метою удосконалення економічного контролю вважаємо за доцільне здійснювати його класифікацію за такими ознаками: час здійснення (постійнодіючий і періодичний); повнота охоплення (повний і неповний); обсяг операцій (суцільний і вибірковий); зміст і призначення (комплексний, наскрізний і тематичний); форма проведення (ревізія, тематична перевірка, камеральна перевірка, рахункова перевірка, рахунково-аналітична перевірка, аудиторська перевірка). Така класифікація, на нашу думку, відображає і внутрішній зв'язок контрольних операцій, і спосіб організації контролю, взаємодію елементів, процесів не тільки між собою, а й із зовнішнім середовищем.

5. Дослідним підприємством для написання дипломної магістерської роботи було обрано сільськогосподарське товариство з обмеженою відповідальністю «Славутич» Краснокутського району Харківської області. Підприємство займається і виробництвом та переробкою сільськогосподарської продукції. Основними видами виробничо-господарської діяльності відповідно до установчих документів є: вирощування зернових, бобових, культур і насіння олійних культур, розведення ВРХ та деякі інші.

6. Найбільшу питому вагу в структурі товарної продукції рослинництва займають серед зернових культур – озима пшениця, ячмінь, горох і кукурудза на зерно, а технічних – соняшник і соя, в галузі тваринництва – молоко і вирощування ВРХ. СТОВ «Славутич» є підприємством із зерно-молочним напрямком спеціалізації.

7. Основні показники ліквідності у 2019 р. відповідають рекомендованим значенням, що, в свою чергу, свідчить про можливість підприємства розрахуватися за своїми поточними боргами. В СТОВ «Славутич» достатня величина нормальних джерел покриття запасів і витрат, і як наслідок підприємство має абсолютну фінансову стійкість.

8. Показники ділової активності за досліджуваний період мали позитивну динаміку, зокрема показники фондівдачі та коефіцієнт оборотності оборотних активів, і як наслідок, показник ресурсівдачі. Це є свідченням більше ефективного використання основних та оборотних фондів СТОВ «Славутич».

9. У СТОВ «Славутич» при веденні бухгалтерського обліку використовується журнально-ордерна форма обліку. Основними регістрами якої є журнали-ордери по конкретному рахунку. Бухгалтерський облік на підприємстві ведеться бухгалтерською службою із 3 чоловік на чолі з головним бухгалтером Колонтаєвська О.М. На підприємстві затверджено положення про облікову політику, робочий план рахунків без використання рахунків 8 класу, графік документообігу, є поточний архів.

10. Результат проведеного дослідження підтверджує те, що на кожному підприємстві повинна бути створена й функціонувати система внутрішнього контролю, призначена виявляти та попереджати недоліки у стані безпеки, надійності й ефективності роботи підприємства, підвищувати якість діяльності на всіх етапах виробничого циклу економічного суб'єкта, ефективно забезпечувати процес виробництва продукції (товарів, робіт, послуг).

11. Найефективнішою процедурою обліку та контролю майна, фінансових та нематеріальних активів підприємства є інвентаризація, яка у СТОВ «Славутич» проводиться на певну дату шляхом зіставлення фактичних даних з даними бухгалтерського обліку. Її результати оформляються зі строгим дотриманням вимог закону, у зв'язку з їх значимими наслідками. Вважаємо, що доцільно приділити більше уваги інвентаризації заборгованості.

12. На досліджуваному підприємстві було виявлено недоліки в організації бухгалтерського обліку і контролю. Для усунення виявлених недоліків запропоновано вдосконалити діючий наказ про облікову політику, в т.ч. в частині податкового обліку, з розробленням відповідних додатків: графік документообігу, обов'язки працівників бухгалтерії, що сприятиме упорядкуванню системи бухгалтерського обліку на підприємстві; зменшить трудомісткість облікової роботи і надасть можливість ефективно управляти фінансово-господарською діяльністю підприємства.

13. Для вдосконалення системи внутрішнього контролю, яка призначена виявляти та попереджати недоліки у стані безпеки, надійності й ефективності роботи підприємства, підвищувати якість діяльності на всіх етапах виробничого циклу економічного суб'єкта, ефективно забезпечувати процес виробництва продукції (товарів, робіт, послуг) запропоновано поетапне формування такої системи і рекомендовано розподілити функції внутрішнього контролю між керівниками підрозділів і зовнішньою спеціалізованою організацією (косорсинг).

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ (МАГІСТЕРСЬКОЇ) РОБОТИ

1.Юрченко Т.М., Глазкова Д.С., Стренадко В.Р. Напрями удосконалення організації бухгалтерського обліку в Україні / Т.М. Юрченко, Глазкова Д.С., Стренадко В.Р. // Матеріали II Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Перспективи розвитку обліку, контролю та фінансів в умовах інтеграційних і глобалізаційних процесів», присвяченої 90 річчю з дня заснування Харківського національного технічного університету сільського господарства імені Петра Василенка 30 жовтня 2020 року / редкол.: Т.Г. Маренич [та ін.]; ХНТУСГ.-Х.: Стильна типографія, 2020.– с.13-16.

2.Юрченко Т.М., Кізіченко В.О. Ліміт каси: коротко про головне. / Т.М. Юрченко, В.О.Кізіченко // Матеріали II Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Перспективи розвитку обліку, контролю та фінансів в умовах інтеграційних і глобалізаційних процесів», присвяченої 90 річчю з дня заснування Харківського національного технічного університету сільського господарства імені Петра Василенка 30 жовтня 2020 року /редкол.: Т.Г. Маренич [та ін.]; ХНТУСГ.-Х.: Стильна типографія, 2020.– с.37-39.

3.Юрченко Т.М., Глазкова Д.С., Сідельнікова А.В. Облікова політика та її вплив на ефективність прийняття управлінських рішень / Т.М.Юрченко, Д.С.Глазкова, А.В. Сідельнікова // Вісник студентського наукового товариства навчально-наукового інституту бізнесу і менеджменту Харківського національного технічного університету сільського господарства: збірник наукових праць. – Харків: ХНТУСГ, 2020. – Вип. 2. – с.60-63.

4. Краля В.Г., Юрченко Т.М. Загальновизнані принципи бухгалтерського обліку / В.Г.Краля, Т.М.Юрченко // Матеріали XI Міжнародної науково-практичної конференції інтернет – конференції «Управління проектами: проектний підхід в сучасному менеджменті», м.Одеса, 13-14 листопада, 2020р.

АНОТАЦІЯ

Юрченко Т.М. Стан та шляхи удосконалення організації бухгалтерського обліку і контролю на підприємстві

Кваліфікаційна робота на здобуття ступеня вищої освіти «Магістр» за спеціальністю 071 «Облік і оподаткування». – Харківський національний технічний університет сільського господарства імені Петра Василенка, Харків, 2020.

Актуальність У сучасних умовах господарювання одним із заходів, спрямованих на вдосконалення управління підприємством є раціональна організація бухгалтерського обліку та контролю, який забезпечує високий рівень виконання його завдань, чіткий порядок у його веденні.

Особливої актуальності набуває раціональна організація фінансового обліку на підприємстві, його роль в управлінні господарською діяльністю в умовах динамічного розвитку економічних відносин, що вимагає впровадження нових методів управління та їх належного забезпечення.

Метою кваліфікаційної магістерської роботи є розробка рекомендацій щодо вдосконалення організації обліку та контролю на підприємстві шляхом узагальнення теоретичних та оцінки практичних аспектів обраної тематики.

В кваліфікаційній магістерській роботі автором досліджено основи організації бухгалтерського обліку та контролю діяльності підприємства. Досліджено стан організації обліку та контролю на підприємстві.

Запропоновано теоретичні положення та практичні рекомендації з удосконалення організації ведення обліку та методики проведення контролю на підприємстві, що сприятиме упорядкуванню системи бухгалтерського обліку на підприємстві; зменшить трудомісткість облікової роботи і надасть можливість ефективно управляти фінансово-господарською діяльністю підприємства та підвищити економічну ефективність виробництва.

Ключові слова: організація бухгалтерського обліку, облікова політика, контроль.

ANNOTATION

Yurchenko TM Statement and ways to improve the organization of accounting and control at the enterprise

Qualification work for the Master's degree in specialty 071 "Accounting and taxation". - Kharkiv Petro Vasylenko National Technical University of Agriculture, Kharkov, 2020.

Relevance In modern business conditions, one of the measures aimed at improving the management of the enterprise is the rational organization of accounting and control, which provides a high level of performance of its tasks, a clear order in its conduct.

The rational organization of financial accounting at the enterprise, its role in management of economic activity in the conditions of dynamic development of economic relations that demands introduction of new methods of management and their proper maintenance acquires special urgency.

The purpose of the master's qualification work is to develop recommendations for improving the organization of accounting and control in the enterprise by summarizing the theoretical and practical aspects of the selected topic.

In the qualifying master's thesis the author explores the basics of the organization of accounting and control of the enterprise. The state of organization of accounting and control at the enterprise is investigated.

Theoretical provisions and practical recommendations for improving the organization of accounting and methods of control at the enterprise, which will contribute to the organization of the accounting system at the enterprise; reduce the complexity of accounting work and provide an opportunity to effectively manage the financial and economic activities of the enterprise and increase the economic efficiency of production.

Key words: organization of accounting, accounting policy, control.

Комп'ютерний набір і верстка
Т.М. Юрченко

Підп. до друку __.__.2020. Формат 60x84 1/16. Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman. Друк офсетний. Ум. друк. арк. 0,9. Обл.-вид.арк.0,9. Тираж 10 прим. Замовлення № _____

Надруковано в КП «Міська друкарня» 61002, м. Харків, вул. Алчевських, 44
Свідоцтво про державну реєстрацію: серія ДК № 3613 від 29.10.2009р.